Przedmiotowe Zasady Oceniania
osiągnięć uczniów z wiedzy o społeczeństwie
obowiązujący w Liceum Ogólnokształcącym , Technikum Zawodowym

i Branżowej Szkole I Stopnia

w Zespole Szkół Niepublicznych w Gąsawie

Aleksandra Adamska

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z PRZEDMIOTU WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE MAJĄ NA CELU WSPIERANIE

ROZWOJU INTELEKTUALNEGO I OSOBOWOŚCIOWEGO UCZNIA

1. **Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).**

2.Tryb zapoznania uczniów z Przedmiotowymi Zasadami Oceniania z przedmiotu wiedza o społeczeństwie. Na początku każdego roku szkolnego nauczyciel informuje ucznia o:

- wymaganiach niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu wiedza o społeczeństwie, wynikających z realizowanego programu nauczania, zawartych w niniejszym PZO,
- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
- warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana **rocznej** oceny klasyfikacyjnej z wiedzy o społeczeństwie,

2. **Na prośbę ucznia, lub jego rodziców (prawnych opiekunów), nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę uwzględniając wymagania zawarte w przedmiotowym systemie oceniania z wiedzy o społeczeństwie.**
3. **Na ocenę osiągnięć ucznia nie ma wpływu jego zachowanie, wygląd, światopogląd i wcześniejsze osiągnięcia szkolne.**
4. **Nauczyciel w trakcie semestru nie może zmieniać zasad oceniania oraz wymagań programowych ustalonych na początku semestru nauczania. Zmiana wymagań może nastąpić z początkiem następnego roku szkolnego.**
5. **Na lekcjach wiedzy o społeczeństwie ocenie podlegają następujące obszary aktywności uczniów:**
   - umiejętność swobodnego formułowania zdań,
   - prowadzenie rozumowań,
   - kształtowanie języka charakterystycznego dla przedmiotu,
   - rozwiązywanie problemów,
   - poprawność posługiwania się pojęciami (ze zrozumieniem),
   - rzeczowość wypowiedzi,
   - stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
   - aktywność na lekcji,

- praca w grupach (projekt przedmiotowy),
- wkład pracy ucznia,
- sposób prowadzenia zeszytu.

Ocenianiu bieżącemu podlega aktywność ucznia na lekcji przejawiająca się gotowością do:

- uczestnictwo w dyskusji

- stawianie pytań

- udzielanie odpowiedzi na pytanie

- formułowanie problemów do dyskusji

- wyciąganie i formułowanie wniosków

- wyrażanie własnych poglądów

- argumentowanie swoich przekonań

- posługiwanie się podręcznikiem

- posługiwanie się aktami prawnymi

- posługiwanie się wydawnictwami encyklopedycznymi i literaturą popularno-naukową

- posługiwanie się prasą i innymi środkami masowego przekazu.

6. **Sprawdzanie osiągnięć uczniów odbywa się poprzez następujące formy aktywności:**
   a. **Wypowiedzi pisemne w formie:**
      - pisemne prace klasowe (sprawdzian 1 – 2 godz.):
        - pisemne prace klasowe zapowiadane są **tydzień wcześniej** i odnotowane w dzienniku lekcyjnym danej klasy z kolejnym numerem,

- sprawdzoną i ocenioną pracę pisemną uczeń otrzymuje do wglądu najpóźniej po upływie dwóch tygodni od daty pisania pracy, w sytuacjach losowych termin oddania prac może być wydłużony,
- w wyjątkowych sytuacjach losowych termin zaliczenia pracy przez ucznia, po wcześniejszym uzgodnieniu, może być przez nauczyciela przesunięty.
  W razie przełożenia sprawdzianu na prośbę uczniów, w uzasadnionych przez nich okolicznościach, termin pisania sprawdzianu przypada na kolejnej lekcji.

- poprawa pracy klasowej jest dobrowolna .Uczeń pisze ją w terminie nie później niż 2 tygodnie od oddania prac.
- w przypadku niepisania przez ucznia pracy klasowej (usprawiedliwiona nieobecność w szkole) lub gdy uczeń w uzasadnionym przypadku został zwolniony przez nauczyciela z pisania pracy, uczeń ma obowiązek zaliczenia danej partii materiału w formie pisemnej lub ustnej (umowa z nauczycielem) w ciągu dwóch tygodni od daty pisania przez klasę danej pracy klasowej. Niewypełnienie tego obowiązku jest równoznaczne ze wstawieniem oceny niedostatecznej bieżącej,
- nieobecność nieusprawiedliwiona w czasie pisania pracy klasowej powoduje wystawienie oceny niedostatecznej z danej pracy,

- **sprawdziany krótkie tzw. kartkówki (10 – 20 min.):**
  - mogą obejmować materiał maksymalnie 3 ostatnich lekcji, mogą być przeprowadzane bez uprzedzenia. Sprawdzone i ocenione prace uczniowie otrzymują najpóźniej po upływie dwóch tygodni od daty pisania sprawdzianu. Kartkówki podlegają poprawie i są zaliczane przez ucznia w przypadku niepisania.
- **prace długoterminowe**
- **prace projektowe**
- **prace domowe**
  - uczeń może raz w semestrze zapomnieć odrobić pracę domową, nieodrobienie pracy domowej powinno być zgłoszone nauczycielowi przed lekcją, uczeń ma obowiązek uzupełnienia pracy domowej i przedstawienia jej na najbliższych zajęciach,
  - niedopełnienie tego obowiązku równać się będzie wystawieniu oceny niedostatecznej bieżącej.

Pisemne prace klasowe, sprawdziany krótkie i inne prace pisemne, poprawione przez nauczyciela w ciągu trzech tygodni od daty pisania, dawane będą uczniom do wglądu na lekcji i przechowywane przez nauczyciela w szkole do końca danego roku szkolnego. Rodzic (prawny opiekun) może zapoznać się z pracą pisemną ucznia, udostępnioną mu przez nauczyciela, w szkole.

b. Wypowiedzi ustne ucznia na lekcjach bieżących, powtórzeniowych i syntetyzujących, sprawdzające wiedzę i umiejętności w zakresie rozumienia, wnioskowania, porównywania, dostrzegania.

Uczeń może być zapytany przez nauczyciela z trzech ostatnich lekcji tzn. ma obowiązek być przygotowanym do wypowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji na każdą lekcję wiedzy o społeczeństwie bez względu na liczbę godzin przedmiotu tygodniowo.

c. **Praca w grupach.**
d. **Aktywność.**
e. **Wkład pracy ucznia.**
f. **Znajomość i umiejętność posługiwania się mapą polityczną i administracyjną.**
g. **Przygotowanie do lekcji:**
   Uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to prac klasowych, lekcji powtórzeniowych oraz zajęć, na których wystawiana jest ocena śródroczna/końcowa klasyfikacyjna) uwzględniając tygodniową liczbę godzin przeznaczoną na realizację danego przedmiotu:

   1). jedno nieprzygotowanie w półroczu w przypadku realizacji przedmiotu w ciągu 1 – 2 godzin w tygodniu;
   2). dwa nieprzygotowania w półroczu w przypadku realizacji przedmiotu w ciągu 3 godzin w tygodniu.

   Nauczyciel zaznacza zgłoszone nieprzygotowanie w dzienniku znakiem „N".

h. **Aktywność poza lekcjami danego przedmiotu.**

8. Ustala się następującą hierarchię ocen z wiedzy o społeczeństwie:

- 1. sprawdziany godzinne,
- 2. odpowiedź ucznia,
- 3. kartkówki,
- 4. aktywność,
- 5. projekt
- 6. praca w grupach,
- 7. praca domowa, inne prace wykonywane w domu.

9. Nauczyciel dostarcza uczniom im oraz ich rodzicom (opiekunom prawnym) informacji zwrotnej w formie ustnej lub, na wniosek rodziców (prawnych opiekunów), pisemnej o:

- jakości pracy nad zdobywaniem wiedzy i umiejętności,
- skuteczności wybranych metod uczenia się,

- poziomie uzyskanych osiągnięć w stosunku do wymagań programowych,
- wkładzie uczniów w pracę nad własnym rozwojem,
- postępach w nauce
- szczególnych uzdolnieniach ucznia,
- zachowaniu ucznia

Nauczyciel dostarcza rodzicom (opiekunom prawnym) i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia, a także udziela uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć.

10. Inne postanowienia:

1. W wyjątkowych sytuacjach losowych uczeń może być zwolniony z pisania pracy klasowej, sprawdzianu lub z odpowiedzi ustnej decyzję podejmuje nauczyciel na prośbę ucznia lub jego rodzica (prawnego opiekuna).
2. Jeżeli w czasie sprawdzianu lub odpowiedzi ustnej uczeń korzysta z tzw. ściągi lub podpowiedzi, a zostanie to stwierdzone przez nauczyciela (np. znalezienie ściągi u ucznia), uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy tej oceny.
3. Obowiązkowo na każdej lekcji uczeń musi posiadać zeszyt przedmiotowy i podręcznik. W razie ich braku zeszytu nauczyciel może wstawić ocenę niedostateczną bieżącą.
4. Ocena roczna klasyfikacyjna uwzględnia osiągnięcia ucznia z obu semestrów.

11. Na lekcjach wiedzy o społeczeństwie stosowana jest następująca skala ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych:

stopień celujący – 6 cel

stopień bardzo dobry – 5 bdb

stopień dobry – 4 db

stopień dostateczny – 3 dst

stopień dopuszczający – 2 dop

stopień niedostateczny – 1 ndst

12. W dziennikach lekcyjnych stosuje się ujednolicone skróty, symbole literowe ocenionych różnych form aktywności:

S – sprawdzian (oznaczenie kolorem czerwonym),

P – praca pisemna (kontrolna – oznaczenie kolorem czerwonym, pisana przez ucznia w domu – kolorem niebieskim, czarnym),

K – kartkówka (kolorem niebieskim, czarnym)

A – aktywność (praca na lekcji, praca dodatkowa, projekty, albumy, - oznaczenie kolorem niebieskim, czarnym),

zd – praca domowa (kolorem niebieskim, czarnym),

O – odpowiedź (kolorem niebieskim, czarnym),

G – praca w grupach (kolorem niebieskim, czarnym),

PP - projekt przedmiotowy (kolorem niebieskim, czarnym)

N – nieprzygotowanie (kolorem niebieskim, czarnym).

13. Ustala się następujący sposób sprawdzania pisemnych prac klasowych uczniów BS:

ocena	**Skala**
niedostateczny	0 - 29%
dopuszczający	30% - 50%
dostateczny	50%+1pkt - 70%
dobry	70%+1pkt - 90%
bardzo dobry	90%+1pkt - 99%
celujący	100%

Skala ocen – kartkówka

Kartkówki są oceniane wg następującej skali:
30%- ocena dopuszczająca
50% - ocena dostateczna
75% - ocena dobra
90%- ocena bardzo dobra
100%- ocena celująca
Powyższy sposób sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów może ulec zmianie w zależności od stopnia trudności realizowanych treści nauczania. Dopuszcza się obniżenie skali oceniania w przypadku osób posiadających orzeczenie lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Średnia ważona

Podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i końcoworocznej jest średnia ważona wszystkich otrzymanych ocen cząstkowych.
W przypadku prac poprawianych obie oceny wlicza się do średniej.

Ustala się następujące wagi form oceniania wiedzy i umiejętności ucznia:

kategoria oceny	waga oceny
aktywność praca na lekcji odpowiedź ustna praca w grupie praca domowa, praca własna ucznia prowadzenie dokumentacji na zajęciach	waga 1
kartkówka praca projektowa	waga 2

sprawdzian, praca klasowa (w tym próbne matury, próbne egzaminy zawodowe) udział w zawodach sportowych, konkursach, olimpiadach	waga 3

Wagi innych form pracy ustala nauczyciel biorąc pod uwagę specyfikę przedmiotu, używając tylko wag o wartości 1, 2 lub 3.

Średnia ważona oceny śródrocznej i końcoworocznej jest obliczana automatycznie w dzienniku elektronicznym.
Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest na podstawie średniej ważonej wg następującego schematu :

celujący – średnia ważona **-5,60 – 6,00**

bardzo dobry – średnia ważona **4,60 – 5,59**

dobry – średnia ważona **3,60 – 4,59**

dostateczny – średnia ważona **2,60 – 3,59**

dopuszczający – średnia ważona **1,60 – 2,59**

niedostateczny – średnia ważona **poniżej 1,60.**

Wobec uczniów, którzy posiadają opinię lub orzeczenie z PPP stosuje się indywidualne kryteria oceny zgodne z zaleceniami poradni.

Ocenę klasyfikacyjną ustala nauczyciel uczący danego przedmiotu, który może sugerować się średnią ważoną ocen.

Gdy średnia ważona zbliżona jest do granicy dolnego przedziału oceny śródrocznej lub rocznej decyzję o możliwości poprawy oceny na wyższą podejmuje nauczyciel danego przedmiotu.

14. Ustala się następujący sposób sprawdzania pisemnych prac klasowych uczniów Liceum Ogólnokształcącym i Technikum Zawodowym:

ocena	**Skala**
niedostateczny	0 - 29%
dopuszczający	30% - 50%
dostateczny	50%+1pkt - 70%
dobry	70%+1pkt - 90%
bardzo dobry	90%+1pkt - 99%
celujący	100%

Skala ocen – kartkówka

Kartkówki są oceniane wg następującej skali:

30%- ocena dopuszczająca

50% - ocena dostateczna

75% - ocena dobra

90%- ocena bardzo dobra

100%- ocena celująca

Powyższy sposób sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów może ulec zmianie w zależności od stopnia trudności realizowanych treści nauczania. Dopuszcza się obniżenie skali oceniania w przypadku osób posiadających orzeczenie lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Średnia ważona

Podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i końcoworocznej jest średnia ważona wszystkich otrzymanych ocen cząstkowych.

W przypadku prac poprawianych obie oceny wlicza się do średniej.

Ustala się następujące wagi form oceniania wiedzy i umiejętności ucznia:

kategoria oceny	waga oceny
aktywność praca na lekcji praca w grupie praca domowa praca własna ucznia prowadzenie dokumentacji na zajęciach praca projektowa	waga 1

kartkówka odpowiedź ustna praca projektowa praca dodatkowa ucznia	waga 2
sprawdzian udział w konkursach, olimpiadach	waga 3
praca klasowa	waga 4

Wagi innych form pracy ustala nauczyciel biorąc pod uwagę specyfikę przedmiotu, używając tylko wag o wartości 1, 2 lub 3.

Średnia ważona oceny śródrocznej i końcoworocznej jest obliczana automatycznie w dzienniku elektronicznym.

Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest na podstawie średniej ważonej wg następującego schematu :

celujący – średnia ważona -5,65 – 6,00

bardzo dobry – średnia ważona 4,65 – 5,64

dobry – średnia ważona 3,65 – 4,64

dostateczny – średnia ważona 2,65– 3,64

dopuszczający – średnia ważona 1,65 – 2,64

niedostateczny – średnia ważona poniżej 1,65

Ocenę klasyfikacyjną ustala nauczyciel uczący danego przedmiotu, który może sugerować się średnią ważoną ocen.

Gdy średnia ważona zbliżona jest do granicy dolnego przedziału oceny śródrocznej lub rocznej decyzję o możliwości poprawy oceny na wyższą podejmuje nauczyciel danego przedmiotu.

15. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych:

niedostateczny (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie udziela odpowiedzi na pytania postawione przez nauczyciela, nawet przy jego pomocy

dopuszczający (2) otrzymuje uczeń, który:

- udziela odpowiedzi na pytania i wykazuje podstawowe umiejętności o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela

dostateczny (3) otrzymuje uczeń, który:

- zna i rozumie podstawowe pojęcia,
- tylko częściowo wykazuje się samodzielnością

dobry (4) otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania podstawowe i dodatkowo:
- potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy,
- prawidłowo formułuje wnioski,

bardzo dobry (5) otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania podstawowe i dodatkowo:
- samodzielnie udziela odpowiedzi na wszystkie postawione pytania,
- zdobytą wiedzę potrafi stosować w nowych sytuacjach,
- rozwiązuje samodzielnie zadania problemowe

celujący (6) otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje się pełną znajomością faktografii i terminologii (politologicznej, społecznej), umie prezentować i uzasadnić własne stanowisko.
- opanował w 100 %.podstawę programową,
- samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia (polityczne, społeczne), wysnuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen.
- wobec odmiennych poglądów wykazuje postawę krytyczną, dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji oraz własnych doświadczeń, ocen i refleksji,
- aktywnie uczestniczy w pracy na lekcjach, w kołach zainteresowań , na zajęciach realizujących treści wykraczające poza program nauczania,
- osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i olimpiadzie.

16. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z wiedzy o społeczeństwie:

- Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel zobowiązany jest wpisać do dziennika i poinformować ucznia, a wychowawca jego rodziców (prawnych opiekunów), o przewidywanych dla niego ocenach klasyfikacyjnych z przedmiotu.
- W ciągu wyżej wymienionego miesiąca uczeń, rodzice/prawni opiekunowie mają prawo wystąpić do nauczyciela przedmiotu w formie pisemnej (wniosek z uzasadnieniem) o uzyskanie wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna, pod warunkiem, że oceny bieżące, zgodnie z przyjętą w niniejszym PZO hierarchią ocen, i ocena śródroczna, uzasadniają możliwość uzyskania wyższej oceny niż przewidywana.

17. Dostosowanie wymagań:

- Nauczyciel jest obowiązany na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej , w tym poradni specjalistycznej lub na podstawie opinii niepublicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej , w tym niepublicznej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu, wynikających z realizowanego programu nauczania, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

- W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.
- W przypadku uwzględnienia wniosku przez nauczyciela, w terminie uzgodnionym z nauczycielem, uczeń pisze sprawdzian obejmujący treści nauczania z całego roku szkolnego lub semestru; sprawdzian jest opracowany na ocenę wyższą o jeden stopień niż ocena przewidywana, z którą uczeń wcześniej został zapoznany przez nauczyciela.

18. Uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie mogą zgłosić zastrzeżenie (skargę) w formie pisemnej z uzasadnieniem do Dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z wos-u została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłoszone od dnia ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno - wychowawczych.

- dyrektor rozpatruje w terminie do 3 dni zastrzeżenie (skargę) po złożeniu jego (jej) w sekretariacie szkoły;
- dyrektor sprawdza zasadność zastrzeżenia (skargi) i w przypadku uznania zasadności powiadamia w formie pisemnej ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) w terminie do 4 dni od złożenia zastrzeżenia, o sposobie i terminie ustalenia oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych.
- W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły w ciągu 14 dni powołuje komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia w formie pisemnej i ustnej oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych. Termin ww. sprawdzianu uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami).

19. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu:

Ocena	*Opanowane umiejętności i aktywność*	*Posiadana wiedza*

Celująca (6)	**Uczeń:**
	• wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularno-naukową i specjalistyczną zgodną z omawianą na zajęciach tematyką,
	  • wykazuje dużą aktywność i inicjatywę o charakterze obywatelskim na zajęciach w szkole i poza nią,
	  • wobec odmiennych poglądów wykazuje postawę krytyczną, dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji oraz własnych doświadczeń, ocen i refleksji,
	• uczestniczy w olimpiadach i konkursach tematycznych na szczeblu wojewódzkim,
	okręgowym i centralnym,
		Opanował w 100 % podstawę programową.
		Biegle wykorzystuje zdobytą wiedzę, by twórczo rozwiązać nowy problem.

Bardzo dobra (5)	**Uczeń:** • poprawnie analizuje akty prawne, • potrafi dokonać analizy różnorodnych interpretacji wydarzeń oraz uzasadnić własny sposób oceny, • wykazuje dużą aktywność na zajęciach w klasie i poza szkołą, • swobodnie korzysta z różnorodnych źródeł informacji, • integruje wiedzę z różnych przedmiotów,	Posiada pełną wiedzę określoną programem nauczania i potrafi ją wykorzystać w różnych sytuacjach.

Dobra (4)	**Uczeń:** • potrafi porównywać fakty i wyjaśniać różnice w ich interpretacji, • swobodnie porównuje zjawiska i procesy społeczne, • posiada duży zasób słownictwa z dziedziny nauk społecznych i prawa, • formułuje i broni własnego stanowiska na forum publicznym, • orientuje się w podstawowych zasadach prawa i polskiego systemu prawnego	Dysponuje wiedzą w zakresie programu nauczania. Posiada wiedzę dotyczącą podstaw ustroju Polski zawartą w Konstytucji RP.
Dostateczna (3)	**Uczeń:** • potrafi odnaleźć podstawowe informacje zawarte w różnego rodzaju źródłach dotyczących spraw publicznych i dokonać ich wspólnej analizy, • potrafi ustalać związki przyczynowo-skutkowe, • formułuje proste wnioski, korzystając z podstawowych źródeł informacji, • potrafi wypełnić druki urzędowe i sporządzić proste pisma do władz publicznych, • przedstawia wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej,	Opanował podstawową wiedzę określoną w programie nauczania. Orientuje się w podstawowych zasadach ustroju Polski zawartych w Konstytucji RP.

Dopuszczająca (2)	• potrafi z pomocą nauczyciela przedstawić wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej, • dysponuje skromnym zasobem słownictwa z dziedziny nauk społecznych i prawa	Posiada niepełną wiedzę określoną w programie nauczania. Potrafi przedstawić najważniejsze informacje dotyczące życia politycznego i społecznego w Polsce i na świecie. Zna podstawowe prawa i obowiązki obywatelskie zawarte w Konstytucji RP.
Niedostateczna (1)	• nie opanował wiedzy i umiejętności w sposób pozwalający na kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia, • nie opanował innych podstawowych umiejętności, • nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych zadań.	Nie opanował określonego minimum programu, a braki uniemożliwiają mu kontynuację nauki.